

זמני שבת קודש

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
17:03	18:04	18:33
17:02	18:08	18:37
17:02	18:03	18:31
תל אביב		
ירושלים		
חיפה		

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

מתן תורה

בפרשת השבוע הנוכחי, מגיעה לתכליתה המסכת של 'גלות מצרים'. 210 שנות גלות אימתנית, בחלקן - שנות שעבוד קשה ואכזרי, ולקראת סופן - מסכת מופלאה של ניסים ונפלאות, אותות ומופתים, שהובילו לארץ הדרומי בו מיליוני יהודים יצאו את ארץ מצרים, עברו את ים סוף, והגיעו עד הר סיני.

זה המקום, זה היעד. הקדוש ברוך הוא הכתיב את היעד הזה מראש, וקבע 'בהוציאן את העם ממצרים תעבדון את האל-לוקים על ההר הזה'. כלומר, הגלות כולה והשעבוד הכפוי, לא נועדו אלא כהכנה וזיכור. תהליך הגאולה המופלא ורצוף הניסים - היה כולו כהכנה להתגלות שמימית - אלוהית חסרת תקדים. נס היציאה ממצרים, לא היה המטרה אלא עוד אבן דרך, בואכה היעד הנשקף והנכסף: קבלת התורה.

יחדיו, קיבלנו את התורה באהבה גלויה ובשמחה נרגשת. מקבלים על עצמנו נועם עול תורה ומצוות, שמחים להיות היחידה המובחרת, הפלוגה האיכותית ביותר, בניו של הקדוש ברוך הוא ושגריריו בעולם הזה. זכינו באותו מעמד נשגב לשנות את פני האנושות, ולהיבחר כאומה ייחודית מכל יושבי תבל, אומה איכותית ונקיה יותר - בזכות התורה.

מתנת התורה, היא החיבור האיכותי והנצחי שלנו לבורא עולם. התורה היא הבסיס לחינוך, 'כי הם חיינו ואורך ימינו', החיבור לתורה הקדושה הוא שמרומם את נפשנו, לימוד התורה נותן לנו טעם ומתיקות לחיים עלי חלד. בלי התורה, היו חיינו מסכת חומרית מגושמת ועצובה, נטולת חן ולא טעם איכותי. הלימוד בתורה והעיסוק בה - הוא שנותן לנו חיים איכותיים, רוחניים, מלאי טעם ותוכן אמיתי, המטעינים אותנו אנרגיה וכוחות.

לפיכך, כל לב יהודי מבקש לזכות להתחבר אליה, להטמיעה בנפשו, לתת לה כבוד ומשקל בתוככי לבו, ולהפוך אותה לחלק מהדי. אך. איי. שלו. אך כדי להגיע ליעד הנשקף הזה, כדי לזכות לחיות עם התורה ולדבוק בה, אין די ברצון ולא מספיקה השאיפה. נדרשת עבודה אמיתית, גיעה של ממש. ההתחלה לא תמיד קלה, אך תחושת החיבור המתוקה וההרגשה הנפלאה של דבוקות בתורה - שווה כל מאמץ!

כח האמונה

כמה חשוב לאדם ליכות למידת האמונה שהיא להאמין שאין עוד מלבדו

בנו, יכול היה להקשות סתירה: אמרת לי רבוש"ע כי ביצחק יקרא לך זרע ועכשיו אתה אומר לי לשחוט אותו?! אבל אברהם אבינו ע"ה לא שאל שאלות, נברא אינו יכול להבין בורא! וכמו שכתוב: ויאמין בה' ויחשבה לו צדקה - יסודות אמונתו יצוקים בנחל איתן, והוא קם בבוקר מוקדם לקיים מצות הבורא לשחוט את הבן שלו. והניסיון של אברהם אבינו היה כפול ומכופל, הגויים היו שורפים בניהם לע"ז ואברהם היה מוחה בהם ומלמד אותם את הדרך הישר, והנה הוא עצמו שוחט את בנו, מה יגידו כולם?! אבל אברהם אבינו אומר: הקב"ה אומר אני עושה. לא שואל שאלות! ולכן אמר לו הקב"ה עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה. זה המבחן האמיתי לאמונה. כמו שכתוב בשיר השירים: "אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף ואם דלת היא נצור עליה לוח ארז" אדם צריך שלא יהיה כמו דלת, נפתחת נסגרת, פעם מאמין פעם לא, אלא יהיה איתן וחזק! אדם צריך להיות באמונתו כמו חומה, שתהיה האמונה חזקה ויצוקה בלבבו, ששום סתירות ובלבולים לא יסירו אותו מדעתו.

הרי למה בא האדם לעולם הזה? אומר לנו המסילת ישרים: **כי עיקר מציאות האדם בעולם הזה הוא רק לקיים מצוות ולעבוד ולעמוד בנסיון!**

יוסף הצדיק, עמד בניסיון קשה מאד, קשה מאין כמוהו, עלם צעיר בעיר מנוכרת זרה וטמאה, ובעל הבית דוחק. ויוסף מובל לבור, לשהות שם לזמן בלתי מוגבל, שנים עשרה שנה הוא היה בבור. יכול יוסף הצדיק להרהר ולשאול: זה דבר לא מובן, אני עומד בניסיון כזה נורא, רבוש"ע זה מה שמגיע לי על שלא חטאתי לך? זה מה שמגיע לי?! ויוסף שם שמים שגור בפי גם בבור, לא שאל שאלות תמים הוא עם ה' אלוהיו! ואומרים הספרים הקדושים שהניסיון של יוסף שלא להרהר אחר מידותיו של הקב"ה, יותר גדול מהניסיון של אשת פוטיפר. ובגלל שלא הרהר אחר מידותיו יתברך ובטח בו, אז מהמקום השפל ביותר, מהבור, בא להיות סגן למלך מצרים: 'לכו אל יוסף וכל אשר יאמר לכם תעשו'. ללמד אותך, הניסיון הוא כמו קפיץ, כמה שלוחצים אותו יותר למטה קופץ יותר גבוה. כשמנסים אותך ואתה אומר: רבוש"ע אני בוטח בך בלב שלם, אין לי ספקות אין לי הרהורים אין לי תמיהות, כגודל הידיה כך גודל העליה! כמו יוסף שהיה בבור שנים עשרה שנה, וברגע אחד מסיסים אותו למעלה! שנזכה להתחזק באמונה אמן!

ותוב בפסוק: "אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגיבור בגבורתו אל יתהלל העשיר בעשרו, כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי". הדבר היחיד שאדם יכול להתגאות בו, לשמוח בו, לא עושר, לא גבורה ולא חכמה: אלא **השכל וידוע אותי**, שאדם יתגאה בזה שאני מאמין באמונה שלמה בבורא העולם, שהאמונה בליבי חזקה, **היא לא רק אמונה בשכל אלא מושרשת היא היטב בלב**, בבחינת מה שכתוב "וידעת היום והשבות אל לבבך, כי ה' הוא האלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד". שהאמונה שלי חזקה, מורגשת בלב, זורמת בדם, מעוגנת בגידים מבוססת בעצמות.

כי מי שבוטח בקב"ה בלב שלם, הוא שמח, הוא חי, הוא רגוע, אבל בלי אמונה וביטחון האדם הוא כעורר באדמה. לכן צריך אדם להשקיע כוחות ומאמצים בהחדרת האמונה לליבו, והדרך לכן היא לדבר בענייני אמונה. "האמנתי כי אדבר", ואז האמונה הולכת לפניו כלפיד אש, שורפת את כל העקרבים והנחשים, הבלבולים והניסיונות וקל לו לעמוד בהם.

צריך לשנן כל היום לעצמו: **אין עוד מלבדו! הוא יתברך עשה ועושה ויעשה לכל המעשים!** צריך לדעת שכל מה שקורה בעולם זה ממנו יתברך, אין דבר שנעשה מאליה. אין מי יאמר לו מה תעשה ואין מי יאמר לו מה תפעל כי הכל מעשה ידיו. וכשאדם יודע שהכל ממנו, תמיד הוא פונה אליו, בתפילה בתקוה בהודאה.

הקב"ה סובב כל עלמין וממלא כל עלמין, ולית אתר פנוי מיניה. אין מקום שהוא לא נמצא, והוא אלוהיו היה הוא ויהיה. אדם צריך להחדיר לעצמו, **אני משועבד לבורא עולם, העולם אינו הפקר, יש בורא לעולם.**

מאמין אמיתי הוא שאפילו במצבים קשים מאד, אמונתו עומדת בעוז. כמו שכתוב: מי בכס ירא ה' שומע בקול עבדו אשר הלך חשכים ואין נגה לו יבטח בשם ה' וישען באלוקים. כלומר, אתה רוצה לדעת מי הוא באמת ירא שמים? גם מי שהלך חשכים שכל הדרכים סגורים לפניו, ושום דבר לא "הולך". והולך מצרה לצרה ומרעה לרעה. ואין נוגה לו - הוא לא רואה שום נקודת אור בעתיד. ועם כל זה - יבטח בשם ה' וישען באלקיו. זהו ירא שמים!

אומר דוד המלך בתהילים: "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות" - **האמונה נמדדת בלילות בחושך**, כשיש צרות סתירות ואי הבנות, דברים הסותרים ההבנה והאמונה. שם נמדדת האמונה.

אברהם אבינו ע"ה, הקב"ה אמר לו לשחוט את יצחק

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

* ניתן להקדיש לע"ז, לרפואה או להצלחה

חוצה זמיות שותף ביכולי חריקים?

בתרומה של 100 ש"ח אתם שותפים בהפצת אלפי עלוני 'אור הפרשה' בכל רחבי הארץ

להצטרפות חייגו: 03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

שאלה מסעירה בלב המחלקה

מסביב ניתן לחתוך בסכין...

הרב הגיב כבדרך אגב, בפשטות אופיינית. מתעלם מרעשי הרקע, לא נותן למתח וללחץ לחדור אל נפשו. הוא שב וטילטל את הנוכחים הנדהמים, כשהגיב בהאי לישנא: 'אם כן, נותר לישון חצי שעה בלבד, בשתיים וחצי אני צריך כבר לקום, להתחיל את סדר הלימוד הקבוע...'.

כי גם כשהוא מוטל בין חיים למוות, מודע לחלוטין למצבו הרפואי הסבוך והמורכב, הרב מחובר לנקודה המרכזית בחייו, והיא התורה. וגם אם בהיכלי הישיבות ובבתי הכנסת קורעים שערי שמים בתפילות נרגשות לרפואתו, והרופאים הגדולים בתחומם סובבים סביבו בדאגה, יש משהו שמסריד את הרב אלישיב, כי הוא נוגע לחייו הרבה יותר - - -

התורה! סדר הלימוד הקבוע - זה החמצן שלו!

כי כשיהודי מרגיש שהתורה היא החמצן שלו, היא כל חייו, אזי בכל מצב, גם ברגעי לחץ ופחד וגם ברגעי שמחה ועליצות, גם כשעול משימותיו וטרדותיו גדול וגם כשנושאים הרי גורל מוטלים לפתחו, יהודי מחובר לתורה, אוהב את התורה, לא מתנתק מהלימוד בה, לא מבטל את סדרי הלימוד שלו. כי התורה היא סם חיים, ואי אפשר להתנתק ממנה שנותן לנו חיים, אי אפשר!

הבה נאמץ את המסר העולה מסיפור נפלא זה, המופיע בספר 'גדולה שימושה', הבה נחדד בנפשנו ונטמיע בלבנו את החיבור לתורה בכל עת ובכל מצב, את ההתמדה בתורה והשקיעה בה תוך התמסרות מוחלטת והתנתקות אבסולוטית מכל מה שמקיף אותנו, 'כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה!'.

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב אשר קובלסקי כנסו לאתרנו: Rabenu.com

המוצע נועד לכישלון. מה לעשות?'

הרב אלישיב לא איבד משלוותו גם עכשיו. הוא דן בשאלה כאילו אינה נוגעת אליו, כאילו הנושא העומד להכרעתו אינו שעות חייו הספורות. 'נו, בלי טיפול זה סכנת חיים ודאי, עם הטיפול יש לפחות עשרה אחוזים, זו הגדרה של ספק, ואין ספק מוציא מידי ודאי. יש לבצע את הטיפול, ומן השמים ירחמו'.

מחוץ לחדר הרב, התקבלה ההכרעה הדרמטית בסערה. הרב הכריע בכח התורה, שקל את הדברים במאזני שכלו הגאוני, וקבע מסקנה מחרידה שמהולה בה תקווה. מחד גיסא - תשעים אחוז שהרב לא יתעורר אחר כך לנצח, מאידך גיסא - עשרה אחוז כי חייו יינצלו! כך קבע הרב, וכך ייעשה!

אלא שסערת החלטה זו, לא היתה אלא דוגמית מהסערה הבאה שהחלה להתחולל, רגע אחרי. לפתע, קרא להם הרב, והם מיהרו חזרה למיטתו, לשמוע מה יבקש בשעה שהוא מוטל בסכנת חיים ממשית, כשחבר

חדה מתהפכת על צווארו, ואין לדעת מה יקרה בעוד שעה קלה. הם עמדו ליד מיטתו לחוצים ומתוחים, והרב אלישיב שאל בשלווה: 'מה השעה עכשיו?' שאלתו נשמעה בחלל, ולמרות שכולם ענדו שעון על ידם - איש לא הצליח לענות. נשימתם נעתקה, דיבורם נאלם.

למה כה חשוב לשעת מה השעה עכשיו, מה המידע הזה מוסיף בשעות האימה והמתח הללו. מה זה משנה אם אמצע היום או אמצע הלילה, בשעה שליבם של ישראל מוטל על כך המאזניים...

לפתע, שמעו קול חלוש קורא שנית: 'מה השעה עכשיו?' - והקול הזה העיר אותם מתדהמתם. מיד השיבו לו: 'שתיים בלילה', כשהם מבינים שיש סיבה לשאלה הזו, יש סיבה למה הרב כה עסוק בלברר את השעה עכשיו, כשחייו מוטלים מנגד ואת המתח

היה זה לילה דרמטי, במחלקת הלב בבית

החולים שערי צדק בירושלים. בתוככי החדר, על המיטה הגדולה ועמוסת המכשירים, שהה רבן של ישראל, הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל. הוא הובהל לכאן בדחיפות באמבולנס, לאחר שווריד מרכזי המוביל דם ללב פקע, והוא נתון עכשיו בסכנת חיים ממשית.

השעה היתה אחרי חצות הלילה, אך במחלקה - איש לא עצם עין מדאגה. מחוץ לחדר, עמדו בכירי העסקנים הרפואיים, לצד גדולי הפרופסורים והמנתחים בישראל, והעלו אפשרויות שונות להציל את הלב הגדול, תוך שהם דנים בטיפולים אפשריים לסוגיהם. המתח היה בשיאו, הלחץ והחרדה פשטו כאש בשדה קוצים בכל שדרות הציבור, ובהיכלי הישיבות כבר התכנסו לתפילות רבים לרפואת גדול הדור.

אפשרויות הטיפול השונות, נידונו בכובד ראש. בסערה דרמטית לחוצה ומתוחה, דנו העסקנים והרופאים בכל הדרכים האפשריות להציל את לבו של הרב. האפשרות הריאלית היחידה שנותרה, היתה הצעה שאחוזי ההצלחה שלה אינם עולים על עשרה אחוזים, אך לכאורה אין ברירה אחרת, ואם לא ייעשה משהו ומהר - דום הלב הוא שאלה של זמן...

איש לא רצה לקבל את ההכרעה הקשה, איש לא רצה ליטול את האחריות לגורל חייו של הרב. כל המומחים הגדולים והעסקנים המנוסים, לא העזו לקבל את ההחלטה הגורלית שבתשעים אחוז לא תוביל להצלת חיי הרב, ורק עשרה אחוזים כי ינצל. באין ברירה אחרת, החליטו לשאול את פי הרב עצמו, וכאשר יורה - כך ייעשה.

עקב בצד אגודל, מודעים היטב לרגישות שבדברים, נכנסו ופרשו את השאלה לפני הרב. 'הרופאים אומרים שבלי טיפול מסובך, לא נותרו יותר מכמה שעות עד שהלב יקרוס חלילה. אך מאידך, סיכויי ההצלחה כה נמוכים, עד שתשעים אחוזים שהטיפול

"הרופאים אומרים שבלי טיפול מסובך לא נותרו יותר מכמה שעות עד שהלב יקרוס...."

רוצים לחוות שבת מיוחדת של פעם בחיים?

ישיבת אור דוד מזמינה אתכם להצטרף לשבת מלאה רוחניות עם הרה"ג דניאל זר ובחורי הישיבה

ארוחות שף • תפילות מרוממות • חדרים ממוזגים

לפרטים נוספים חייגו

03-570-12-12

*** מתאים לבחורים בגילאי 16-23**

מדריך לחיים הרב אהרן פרידמן

מהי כפייתיות - המשך

הסובלים מכפייתיות נכנעים לדחפים לא מובנים ולא הגיוניים, בניגוד לרצונם. עובדה זו מייסרת אותם והורסת את שלווה נפשם, אבל הם מרגישים כאילו אין להם בחירה כלל לנהוג באופן אחר. הם מוטרדים ועסוקים בעשייה חוזרת ונשנית של דברים, ללא שום תועלת מובנת ונראית לעין, או מקפידים ו'עושים עסק' מדברים פעוטי ערך וחסרי משמעות, כאילו מדובר בדברים העומדים ברומו של עולם וכל חייהם תלויים בהם.

מבחינתם, הדחף בלתי נשלט, מאחר שהם ינסו להתנגד אליו ולנהוג באופן שונה מזה שהדחף כופה עליהם, הם ירגישו חרדה עצומה על שאינם עושים את מה שנחוץ לעשות. לפעמים הם מרגישים שמשהו נורא עלול לקרות אם לא ייכנעו לדחף, ומאחר שאין הם מסוגלים להתעלם ממנו, הם נכנעים בחוסר ברירה ועושים את מה שהדחף מכריחם ואונסם לעשות, כאילו כפאם שז.

הדחפים הכפייתיים עשויים לבוא לידי ביטוי במחשבות או במעשים, בעניינים הקשורים למילי דעלמא או בענייני הלכה וקיום המצוות, בין אדם לקונו או בין אדם לחברו. זה עשוי להתבטא באחד מאלו בלבד, או בכלם גם יחד.

במקרים רבים הכפייתיות מלווה במחשבה על תוצאות מגיות (על טבעיות) ובחשש כבד שאם לא ינהגו בדיוק כך, משהו רע יקרה. כך למשל הסביר לי מאן דהו את הדחף שלו להתחיל לעלות מדרגות ברגל ימין דווקא, מחשש שאם לא יעשה כן, משהו ייזנק לאחר מכן והוא יהיה אשם בכך.

כדי להמחיש יותר במה דברים אמורים, נתחיל בתיאור

פרשת שבוע הרב צח ויאה

פרשת יתרו

במה שונה יתרו משאר בני העולם שזכה לפרשה שקרויה על שמו? התשובה היא שכאשר יתרו שומע על האמת בעולם השקר, האמת שהקב"ה הוא האלוקים, ובנוסף יתרו מכניס את השמועה ששמע לתוך ליבו ועוזב את דרכו הרעה ישירות למדבר שם נמצאים עם ישראל, עוזב מלכות ומגיע למדבר אשר שם האלוקים, ובעזיבת דרכו הרעה והכנסת האמת לתוך ליבו ושינוי צעדיו בזה שונה יתרו משאר בני העולם שכולם שמעו שהקב"ה גאל את עם ישראל ממצרים ורק יתרו חזר בתשובה. הרי פעולה זו מחוסרת אצל רוב בני העולם שמכירים שהקב"ה הוא האלוקים אבל הפחד להתחיל הוא שמונע מאתנו את הניצחון אע"פ שאנו יודעים את האמת.

גאולתנו תלויה באמיצים שחוזרים בתשובה ומתקברים אל האמת שהרי בפסח חג הגאולה אנו מצווים לבשל את קורבן הפסח שלם כאשר ענף של עץ רימון עובר מפיו ולאחוריו על מנת לתפוס את הקורבן, ומפרש ה"יטב לב" שדווקא עץ רימון צריך ולא עץ אחר שעץ רימון לא מוציא מים בשריפה כמו שאר העצים, וכך אנו צריכים שיקרה על מנת שתגיעה הגאולה שכל ענפי הרימון שהם האנשים "הקשים שבעם" שעץ הרימון הוא העץ הקשה ביותר, שהם יכנסו לקורבן לתוך הקדושה ויחזרו בתשובה

מקרים שכחים של כפייתיות שבאים לידי ביטוי בעיקר במעשים.

יש אנשים שנרתעים מנתינת שמות מקצועיים לחולשותיהם, ואילו אחרים דווקא נהנים מכך ואף מפיקים מכך רווחים.

הנרתעים חשים כי הגדרת בעיה בשם מקצועי מאיימת עליהם. 'אם אני סובל מהפרעה X סימן שמשהו מאוד לא בסדר אצלי ומצבי קשה, ואולי אף חסר תקווה', הם חושבים. הנמנים עם הקבוצה השנייה, משתמשים בשמות המקצועיים כבקדש הצלה. הם חשים כי בזכות השם המקצועי יש להם גושפנקא שלא לעבוד ולהתייעץ כדי להיפטר מהמטרה. 'מאז ומתמיד סבלתי מ'X', הם יסבירו בנימה נסתרת של קורת-רוח, כאילו שמאחר שיש לבעיה שם היא אינה מטרידה ובוודאי אי אפשר להאשים אותם בה ולצפות מהם להשתחרר ממנה.

לטובת אלו וגם אלו, שומה עלינו להסביר ולהבהיר ששם מקצועי אינו 'הלכה למשה מסיני', ולא הוא הקובע את גורלו של האדם לשבט או לחסד. מי שסובל מבעיה שמפריעה לו בחיים, יסבול ממנה באותה מידה אם יכנו אותה בשם מקצועי אם לאו, שהרי אותן בעיות וקשים היו קיימים גם בטרם נתן להם האדם המודרני שמות מקצועיים. כמו כן, גם חלק מהדרכים להתמודד עם קשים אלו היו קיימות אף בטרם עיבדו אותן אנשי מקצוע לשיטה ונתנו לה שם.

נתינת שם לבעיה אינה אלא כלי עזר להגדרתה ולמציאת דרך להתמודד עמה בהצלחה, אבל בשום פנים ואופן אין היא 'גור דין' – כמו שרבים חושבים, ולא תירוצו וסיבה להסרת האחריות- כמו שאחרים נוהגים לחשוב.

בכתבנו על נושא הכפייתיות הטעון, עלינו לסמוך על הקוראים האינטליגנטים, שבעזרת סדרת מאמרים אלו ישיכילו להבין את התופעה, את המניעים ואת הדרכים להתגבר על הבעיה, וישתמשו בעצות וברעיונות המובאים בסדרה זו כדי להכניע את חרדותיהם ולהתגבר על חולשותיהם, ולא ייתפסו להגדרה זו או אחרת, לא כדי להיבהל ולהגיע לרפיון ידיים חלילה, ולא כדי להשתמש בה כתירוצו להרמת ידיים ולחידלון.

למאמרים נוספים של הרב אהרן פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

ובכך נזכה להקריב קורבן פסח בבית המקדש, ומה גדול חלקו של הטורח לקרב רחוקים ומביא חברים לשיעורי תורה וכו' שבכך מקרב הגאולה.

ועלינו לפתור בדרך משל טעות גדולה שקיימת אצל חוזרים בתשובה ומתחזקים: היה נסיון שאביו המלך אמר לו שעל מנת להתקבל למלוכה הוא צריך להרים אבן ששוקלת 300 ק"ג מהחצר לקומה רביעית, הנסיון ירד בשמחה ומרץ ניסה להרים את האבן אבל לא הצליח וניסה שוב ושוב ולא הצליח, פנה למלך ואמר אין ביכולתי לבצע זאת, אמר לו אביו אלו התנאים לקבלה!!

שמע זאת הנסיון והחליט לעזוב את הארמון ולוותר על המלוכה והתרחק מאוד מהארמון, עד שלאחר זמן מה המלך התגעגע לבנו היקר וביקש מהחכם של הארמון ללכת ולחפש את בנו. מצאו החכם מרוחק מאוד וביקש מהנסיון לחזור לארמון אך הנסיון אמר אין ביכולתי לעמוד במבחנים, אך החכם הפתיע את הנסיון באומרו "יש לי שיטה" בואי איתי ואראה לך... וכך הצטרף אליו הנסיון עד שהגיעו לחצר הארמון, הנסיון הסתכל על החכם בסקרנות מה יהיה פתרונו אמר לו החכם תקח את הפטיש מהמחסן ותתחיל לשבור את האבן, הנסיון לא הבין ושאל מה הכוונה, הרי ככה לא ביקש המלך? ענה החכם כך בדיוק בקש המלך! המלך לא מצפה שתרים את האבן בפעם אחת הרי דבר זה לא ביכולתך... וזה הסוד שתשבור את האבן לחתיכות קטנות, תרים מה שביכולתך ובכך לאט תרים את כל האבן ותתקבל למלוכה.

כך גם אנו לא צריכים להילחץ כאשר אנו רוצים להתקרב כמו יתרו לאמת, הרי יש כל כך הרבה מצוות, אלא לראות את המעט שאנו יכולים לעשות ובכל פעם להתקרב מעט מעט עד שנגיע ליעד.

הרב צח ויאה מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

הלכות ומנהגים הרב אהרן זכאי

תפילת ערבית של שבת

א. בתפלת לחש של ערבית ליל שבת אומרים ויכולו השמים והארץ וכו'. ואמרו רבותינו בתלמוד: כל המתפלל בערב שבת ואומר "ויכולו", מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, ועוד אמרו רבותינו: כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו, שני מלאכי השרת המלווים לו לאדם מניחים ידיהם על ראשו ואומרים לו: "וסר עוונך וחטאתך תכופר". ולכן יש להרהר בתשובה לפני שאומר "ויכולו", כי הכפרה באה על ידי תשובה.

ב. לאחר תפילת לחש חוזרים לומר כל הציבור "ויכולו" בקול רם ובעמידה, והטעם משום יום טוב שחל בשבת שאין אומרים אותו בתפילה (שמתפללים "אתה בחרתנו") ואז צריך לאומרו, ואגב זה תיקנו לומר בכל השבתות, וטעם נוסף כדי להוציא למי שאינו יודע לאומרו. ולדעת חכמי הקבלה יש צורך לאומרו שלש פעמים (פעם שלישית בקידוש) גם בלי הטעמים

ג. כשחוזרים הקהל לומר "ויכולו" לאחר תפלת לחש, לא יסיפו לפני כן את התיבות "יום השישי" כמו בקידוש, יתחילו מ"ויכולו השמים", שדוקא בקידוש מוסיפים "יום השישי" כדי להשלים מנין ע"ב תיבות, מה שאין כן בתפילה.

ד. אף על פי שלכתחילה צריך לומר "ויכולו" כל הציבור יחד, מכל מקום גם יחיד שמתפלל בביתו חוזר לומר "ויכולו" ביחידות לאחר שסיים תפלת עמידה, וכן יחיד שמתפלל בבית הכנסת ולא הספיק לסיים תפילתו עד שהקהל אמרו כבר "ויכולו" – חוזר לומר ויכולו, וכל שכן לפי הקבלה שיש טעם על פי הסוד לומר ויכולו שלש פעמים .

ה. אם טעה והתחיל תפלת חול ונזכר באמצע הברכה של אחת מברכות העמידה, גומר אותה ברכה ומתחיל של שבת, בין אם נזכר באתה חונן ובין אם נזכר בברכה אחרת משאר הברכות, והוא הדין בתפילת שחרית או מנחה. אבל אם טעה במוסף פוסק אפילו באמצע הברכה ומתחיל "תכנת שבת". ויש לכל אדם ליהזר שלא יטעה בתפלת שבת, שאינו סימן טוב וגורם ברכה שאינה צריכה, ולכן טוב להתפלל תמיד מתוך הסידור ולשים כל מעייניו שיתפלל כהוגן.

ו. אומר השליח ציבור ברכת מעין שבע, אבל היחיד אינו אומר אותה. וברכת מעין שבע נתקנה משום סכנת מזיקים, שבתי הכנסת שלהם היו בשדות, ותקנו אותה בשביל בני אדם שמאחרים לבוא שיספיקו לסיים

תפלתם בעוד ששליח ציבור מאריך בה, וגם בזמנינו התקנה לא זזה ממקומה. וטעם זה הוא לפי הפשט, אבל לפי הקבלה יש טעם על פי הסוד לברכת מעין שבע, והיא כמו חזרת העמידה.

ז. יש מקומות שנוהגים שהציבור אומרים עם השליח ציבור את ברכת מעין שבע (בלי הברכה תחילה וסוף, כי הברכה נתקנה רק לשליח צבור ואסור לציבור לאומרה) ממגן אבות בדברו עד זכר למעשה בראשית, ויש מקומות שנוהגים שהציבור אומרים רק קטעים מתוך הברכה, וכל אחד ינהג כמנהג מקומו.

ח. בית הכנסת שנוהגים שם הציבור לומר ביחד עם השליח ציבור את ברכת מעין שבע בניגון יפה, ורק השליח ציבור אומר את הברכה תחילה וסוף, (והציבור אומרים בלי ברכה תחילה וסוף), אין לבטל מנהגם, אלא אדרבה מנהג זה יסודתו בהררי קודש, שעל ידי זה ימנעו הציבור מלדבר אחד עם השני בזמן אמירת ברכת מעין שבע.

ט. אסור לדבר בשעה שאומרים ויכולו, ובשעה שאומר השליח צבור ברכת מעין שבע.

י. חסיד אחד ראה לחסיד אחר במותו (בחלום) ופניו מוריקות, אמר לו: למה פניך מוריקות? ענה לו: מפני שהייתי מדבר בוויכולו בשעה שהצבור היו אומרים אותו ובברכת מעין שבע ובקדיש.

ואם נאמר כך על ברכת מעין

שבע- קל וחומר לתפלה שהיא קבועה שאסור לדבר.

יא. מי שטעה בתפלת ערבית והתפלל במקומה תפלה של יום חול ולא הזכיר של שבת, או שלא התפלל כלל, ושמע מהשליח צבור ברכת מעין שבע מתחילה ועד סוף - יצא ידי חובה. ודוקא אם אומר עם השליח צבור מלה במלה ומכוין בדעתו לצאת ידי חובה, אבל אם אינו אומר עם השליח צבור לא יוצא. ומכל מקום בדיעבד אם כיוון לצאת ידי חובה אפילו אם לא אמר עם השליח צבור- יצא ידי חובה.

יב. לאחר תפילת ערבית נהוג בירושלים לומר הפזמון "גדל אלקים חיל", אבל בבית אל לא אומרים אותו. וגם במקומות שנהגו לאומרו, נהגו בדרך כלל לאומרו רק בליל שבת ולא בליל יום טוב, כיון שהשבת היא עדות על חידוש העולם במאמר הבורא, והיא עדות על אחדותו יתברך, ולכן נהגו לומר פזמון זה שהוא על י"ג עיקרים שמכללם אחדות הבור וחדוש העולם, ומכל מקום בקהלות המערב אומרים אותו גם בליל יום טוב.

להלכות נוספות של הרב אהרן זכאי
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

בזכות האמונה

עצם הנחת רוח שעושה האדם לבורא בזה שנתלה בו - משתעבד ה' כביכול להיטיב לו. ומובא בספר "אגרת על הבטחון" ששמע בשם הגה"צ רבי אברהם חיים ברים זצ"ל ששמע מפי מרן הגאון רבי חיים מבריסק זצוק"ל, שהבטחון מבטיח ישועה לבוטח מדין ערב, ופרשו כך.

הגמרא (בבא בתרא קע"ט"ב) שואלת, אדם שהיה ערב עבור לווה שלוחה כסף מהמלווה, במה נתחב ערב זה, והלא בסך הכל הבטיח שהנו ערב לאותו לווה, והבטחה זו אינה אלא "דבור", ודבור לבד לא מחייב אדם בדין, שכן כדי להתחייב צריך לקבל משהו, וההתחייבות תהא עבור מה שקבל, וכמו "שואל" שנהנה מהחפץ וכיוצא. ומבארת הגמרא, שאכן הערב מקבל כאן דבר. והוא, בעצם זה שהאמינו המלווה לערב גרס בכך הנאה לערב, שכן זה הערב חש מכבד שבשביל "המלה" שלו מסכים המלווה להוציא כסף ולתנו ללווה, אזי בגלל אותה הנאה שנהנה הערב מהתכבדות זו חוזר ומשעבד עצמו למלווה להתחייב להחזיר למלווה החוב באם לא ישלם לו הלווה.

כן הוא לגבי הבטחון בה'. בעצם זה שהאדם סומך ובוטח בה', ותולה בו תקותו, באותה הנאה ונחת רוח שיש להקדוש ברוך הוא מכך שהאדם נתלה בו, כביכול משתעבד ה' להושיעו ולהצילו לזה, שכן הקדוש ברוך הוא כלל אצלו: "אינו מקפח שכר שום בריה".

ומובא כיוצא בזה בגמרא (שבת דף פ"ט ע"ב) אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל הואיל ותליתם עצמכם בי, אם יהיו חסאיכם כשנים כשלג יליבנו. ובגמ' (מנחות כ"ט ע"ב) מובא, שאל רבי יהודה נשיאה מר' אמי מאי דכתיב בטחו בה' עדי עד כי ביה-ה' צור עולמים, אמר לו: כל התולה בטחונו בהקדוש ברוך הוא הרי לו מחסה בעולם הזה ולעולם הבא, ובפרוש רש"י ד"ה הוה לו מחסה, זה לשונו: דהיי משמע על שבטחו בה' עדי עד - הוה להם ביה ה' מחסה צור מעוז לעולמים עכ"ל. "והיה הדם לכם לאת על הבתים אשר אתם שם וראיתי את הדם ופסחתי עלכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים" (שמות יב, יג).

אין הדם מונע הנגף ולא מניעתו מביא הנגף, אבל למדך הכתוב כי מי שהאמין בהקדוש ברוך הוא אמונה שלמה ותלה בו בטחונו ולא חשש לאימת פרעה וגזרתו, וחב בפרהסיא תועבת מצרים ונתן מדם הפסח על המזוזות ועל המשקוף, הרי זה צדיק ובטח בהקדוש ברוך הוא, ראוי הוא שיגן עליו מן הנגף והמשחית (רבינו בחיי).

מדרך הבטחון להמשיך חסד חנם על הבוטחים בשם, "קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך" (תהלים מז, כז) קומה עזרתה לנו ופדנו, לא בעבורנו אלא למען חסדך, כי מדרך החסד להמשיך על הבוטחים בשם, אמר הכתוב והבוטח בה' חסד יסובבנו (תהלים לב י), כלומר אף אם אינו ראוי מצד עצמו, מדרך הבטחון להמשיך חסד חנם על הבוטחים בשם.

(ספר העיקרים מאמר רביעי פרק מז)

רגע חושבים הרב אליהו רוסתמי

צדיק ורע לו רשע וטוב לו

כל אדם דואג מה יהיה עם הילדים, ורוצה לחסוך עבורם, אומר המלבי"ם אם תהיה צדיק, הילדים שלך לא יגועו ברעב לעולם! זו תכנית החסכון הכי משתלמת שאבא יחסוך לבניו.

נלמד מכאן כמה משתלם לעבוד את ה', גם אם נגזר עליך עניות, בורא עולם יתן לך את מדת ההסתפקות ולא ישליך אותך, וכך מסביר הרמב"ן שיתכן שהצדיק יחיה בעניות, אבל הוא לא יֵעָזֵב, אלא יקבל את מדת השמח בחלקו, ומכל מקום, זרעו לא יהיה מבקש לחם!

הסיבה השלישית שרואים רשע וטוב לו, היא **כדי לבחון את עובדי ה',** הקדוש ברוך הוא יוצר דמיונות ומחזות שוא, כדי לבדוק מי באמת עובד אותו והוא ירא שמים אמיתי, ומי הוא עובד ה' מזויף. ישנם זייפנים שאומרים "מי אמר שהתורה אמת, הנה תראה רשע ויש לו כסף והצלחה, ומאיך, תראה את האברכים מסכנים עניים מרודים" ראשי ממשלות וחכ"ם אוכלים במסעדות שקצים ורמשים נבלות וטרפות, והם בריאים ושלמים, וכל זה להעמיד את הדתיים בנסיון אם להמשיך להאמין או לא.

עכשיו זה המבחן האחרון, כשהמלך נמצא במנוסה, **מי שמצטרף לפלוגת הנאמנים למלך ולא נמשך אחרי המורדים, יקבל שכר אין קץ,** ואז נראה את ההבדל בין צדיק לרשע, בין עובד אלקים לאשר לא עבדו. המלך צריך לחזור בכל רגע, כולם מרגישים את זה.

רבינו האר"י מביא עוד סיבה, למה לפעמים רואים צדיק וטוב לו, ולפעמים צדיק ורע לו. יש הבדל בין צדיק בן צדיק, לצדיק בן רשע, תלוי מה היה בגלגול הקודם. אם הצדיק בגלגול הקודם היה רשע גדול הוא נחשב צדיק בן רשע, ועכשיו הוא חייב לבוא לעולם לעבוד את ה' מתוך מחסור, אבל אם בגלגול הקודם הוא היה צדיק, והיה לו רק קצת עוונות שצריך לנקות אותם, הוא נחשב צדיק בן צדיק, וה' נותן לו שפע גדול, ולא משנה במה הוא יעסוק, אם יהיה רופא או נהג מונית, פועל בעיריה או גנן, כיון שהוא צדיק בן צדיק, הוא יקבל עושר בשפע.

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

קבעת עיתים לתורה?

אור החיים הקדוש
פירוש אור החיים על התורה
בכל מוצ"ש בשעה 22:00

הדרשה השבועית

בכל יום רביעי בשעה 22:00
רחוב במכבים 108 בני ברק
Rabenu.com הישיבה
ובערוצי הליוון

שיעור שבועי
מוסר | יהדות | הלכה
בכל יום שני בשעה 20:00

חשוב לדעת!

ניתן לצפות בכל הדרשות של הרה"ג דניאל זר שליט"א באתר הישיבה "אור דוד" ובמגוון רחב של רבנים נוספים בכל הנושאים